

Toespraak

van de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, dr. M.L. (Mei Li) Vos

Herdenking Elco Brinkman (1948-2026)

datum 29 september 2026

Wij hebben de goede gewoonte om de oud-leden die ons zijn ontvallen hier te herdenken.

Vandaag gedenken wij Elco Brinkman die op 31 augustus is overleden, op 78-jarige leeftijd. Hij was acht jaar lid van de Eerste Kamer voor het CDA, van 7 juni 2011 tot 11 juni 2019.

Ik heet zijn familie en vrienden van harte welkom.

Leendert Cornelis Brinkman werd op 5 februari 1948 geboren in de Alblasserwaard, een gebied waar je volgens hem 'drie woorden met de paplepel krijgt ingegoten: schuldgevoel, verantwoordelijkheidsgevoel en plichtsbesef.'

Ze vormden hem én ze motiveerden hem, zijn leven lang.

Na het gymnasium in Dordrecht, studeerde hij politicologie en Nederlands recht aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Hij werkte eerst als wetenschappelijk onderzoeker en begon daarna aan een ambtelijke carrière op het ministerie van Binnenlandse Zaken, onder andere als plaatsvervangend secretaris-generaal en directeur-generaal Binnenlands Bestuur.

In 1982 werd Elco Brinkman minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

Hij kwam toen al regelmatig in de Eerste Kamer om wetsvoorstellen te verdedigen, zoals de Mediawet, de Wet op de bejaardenoord en een nieuwe Monumentenwet, maar ook bezuinigingen op buurthuizen en bibliotheken.

Na zeven jaar ministerschap kwam hij in de toen nog groene bankjes van de Tweede Kamer en werd hij voorzitter van de CDA-fractie.

Hij was de gedoodverfde opvolger van Ruud Lubbers als partijleider.

Daarom was alle hoop op hem gericht bij de Tweede Kamerverkiezingen in 1994.

Het pakte helemaal anders uit.

Het CDA verloor.

Drie maanden later stapte hij op en verdween ruim vijftien jaar van het politiek toneel.

Toen het CDA hem in 2011 vroeg lijsttrekker te worden bij de Eerste Kamerverkiezingen werd dat alom gezien als zijn rehabilitatie.

Zelf noemde hij het in Trouw 'een vorm van eerherstel'.

Als beginnend Eerste Kamerlid, al heb je nog zo'n staat van dienst, hield ook Brinkman een maidenspeech - net als alle andere nieuwelingen.

Hij deed dat op zijn geheel eigen wijze met bloemrijk taalgebruik, vol metaforen, en soms onnavolgbaar.

Zijn eerste zinnen als senator waren kenmerkend.

Ik citeer: 'Piekerend over de dilemma's van deze tijd zien we nu dat allerlei mensen, opvattingen, goederen en diensten buiten onze macht rondzwerven.'

En bij zijn laatste beschouwingen, zei hij: 'Somberheid mag niet de eerste selfie zijn die we schieten van dit totaalbeeld aan collectieve inspanningen.'

Volgens toenmalig Kamervoorzitter Ankie Broekers-Knol keek hij 'met dit understatement' terug naar de meer dan vier decennia dat hij actief was bij de 'Haagse Machten', zoals hij dat noemde.

Bij zijn vertrek uit politiek Den Haag nam hij afscheid met zijn memoires, met de titel 'Bouwen en bewaren'.

Aan de hand van dagboekfragmenten en brieven aan zijn kleinkinderen vertelt hij over zijn rijke en gevarieerde leven.

datum 29 september 2026

blad 2

Terugkijkend vond Brinkman zelf zijn ministerschap het mooiste wat hij had gedaan, omdat het ging om menselijke zaken, in zijn woorden: 'het ministerie van Zorg, Plezier en Verdriet'.

Elco Brinkman was een verantwoordelijk, toegewijd en bovenal nuchter politicus en bestuurder.

Dat ons respect voor zijn persoon en zijn verdiensten voor de samenleving en de Nederlandse parlementaire democratie tot steun mag zijn voor zijn familie en vrienden.

Ik verzoek een ieder om een moment stilte in acht te nemen.